

Marc Siepman (46) leeft al sinds 2012 met zijn vrouw Caroline en zoon Timo op basis van wederkerigheid: hij geeft wat hij kan en neemt wat hij krijgt. Leven van wat je gegund wordt, zonder baan en termijnbetalingen. Dat lucht op en leidt tot inzicht en groei, en tot harmonie met de natuur. In iedere Onkruid neemt Marc je even mee naar zijn wereld. Zie ook marcsiepman.nl.

Stilstaan om te versnellen

Crisis brengt verandering. En hoe dieper de crisis, hoe dieper de verandering. Nou geldt voor de meeste mensen dat ze zo lang mogelijk zullen ontkennen dat er een probleem is. We zijn bijvoorbeeld bang dat een ineenstorting van onze economie leidt tot armoede en schaarste, dus blijven we blind voor het feit dat de huidige economie juist armoede en schaarste bevordert. Ook proberen we te ontkennen dat er een ecologische crisis is en dat wij daar last van zouden kunnen hebben.

Elisabeth Kubler-Ross omschreef vijf fasen van verwerking: ontkenning, woede, twijfel, verdriet en acceptatie. Als we deze fasen doorlopen zijn, komt er ruimte voor echte verandering. Terwijl ik dit schrijf is de wereld in de ban van COVID-19, meestal coronavirus genoemd. Al onze vaste overtuigingen komen ineens op scherp te staan. Je ziet op allerlei fronten verandering die eerst niet mogelijk was. Het is natuurlijk wel pijnlijk om te zien dat we een uitstervingsgolf in gang kunnen zetten en hierover in de ontkenningfase kunnen blijven hangen. Hetzelfde geldt voor het klimaat, de oceanen, de bodem – vrijwel alles is inmiddels in crisis en toch doen we niets, we blijven collectief in de ontkenningfase. Maar nu, nu de mensheid direct getroffen wordt, nu willen we wel veranderen. We moeten wel. En wat opvalt is dat we ontzettend snel onze hele samenleving om kunnen gooien, als we maar allemaal hetzelfde geloven.

De vraag is natuurlijk: wat gaan we veranderen en waarom? We kunnen uit angst alles dichttimmeren, drones laten surveilleren, conserven en wc-papier hamsteren. We kunnen ons ook bezinnen en ons afvragen in wat voor wereld we eigenlijk willen leven. Is dat een wereld waarin we met elkaar vechten om de laatste restjes, of is dat een wereld van overvloed? Beide toekomstbeelden tekenen zich af. Het contrast is scherper dan ooit.

In mijn vorige column schreef ik dat we onze talenten vaak alleen inzetten als we er geld mee kunnen verdienen en hoe onnatuurlijk dit is. En hoe zonde van al die onbenutte talenten. Wat je nu ineens ziet gebeuren, is dat mensen hun talenten door de crisis ineens wél onvoorwaardelijk inzetten. Ze kunnen er nu toch geen geld mee verdienen. En dus wordt er gratis gezongen, gedanst, toneelgespeeld, geschreven, lesgegeven, ... noem het maar op. En er wordt gretig gekeken en geluisterd.

Ten tijde van een crisis moeten we elkaar opzoeken, erover praten met elkaar. Doordat dit nu niet kan, kunnen we een mooi inzicht overhouden aan deze crisis: dat we elkaar gewoon nodig hebben om gelukkig te zijn. Samen kunnen we het trauma verwerken en de situatie accepteren. Door nu te vertragen, kunnen we straks versneld de broodnodige transitie doorlopen.

Marc Siepman